

دستورالعمل فنی محصولات باغی

انگور یاقوتی قرمز

مقدمه:

انگور با نام علمی *Vitis vinifera* مهمترین محصول باغی در منطقه سیستان است که کشت و کار آن از زمان های دور متداول بوده است. انگور یاقوتی قرمز که از گروه انگورهای بی دانه بوده و ظاهری زیبا خوشرنگ و حبه های ابدار و شیرین دارد، بیشترین سهم را از سطح تاکستان های منطقه به خود اختصاص داده است. مقاومت نسبتا خوب این رقم به شرایط نامناسب خاک و تنش های محیطی و مهمتر از همه زود رسی و ارزش اقتصادی ناشی از عرضه نوبرانه آن در بازار را می توان از جمله دلایل توسعه این گیاه ذکر نمود. انگور یاقوتی قرمز از نظر رشد رویشی نسبتا پر رشد و زود بازده است به طوری که در سال سوم پس از کاشت نهال، تولید گل و میوه می نماید. آغاز رشد رویشی سالانه آن نیز

با توجه به شرایط آب و هوایی منطقه، زود هنگام بوده و حدود ۲۰ اسفند ماه جوانه ها متورم و شکفته شده و خوشه های گل در اوایل فروردین ظاهر می شود. تغییر رنگ حبه ها در نیمه اردیبهشت آغاز شد و محصول هفته اول خرداد قابل برداشت و عرصه به بازار می شود.

توصیه های زراعی

روش کاشت:

زمان کاشت نهال در منطقه سیستان اواسط بهمن تا اواسط اسفندماه است. فواصل مناسب کاشت در سیستم های تربیت سستی ۳ متر بین ردیفها و ۵/۱ متر بین بوته ها می باشد، نهال ریشه دار بایستی در گودا لهایی به عمق حداقل ۸۰ X ۸۰ X ۷۰ سانتی متر بسته به بافت خاک که یک سوم حجم آن را کود دامی پوسیده تشکیل می دهد غرس گردد بهتر است از کود های فسفره و پتاسه نیز در هنگام کاشت به مقدار لازم در ناحیه ریشه استفاده شود و پس از آن آبیاری شود. بر اساس نتایج بدست آمده بیشترین عملکرد از پرورش انگور رقم یاقوتی قرمز روی داربست و در سیستمی به نام نیمپرگولا بدست آمده است.

ارقام مناسب انگور:

در بین ارقام مناسب انگور ارقام یاقوتی قرمز، فخری و امیری در منطقه بیشتر قابل توصیه اند.

آبیاری:

دور آبیاری ۱۴-۱۰ روز یکبار در فصل های بهار و تابستان بسته به وضعیت بافت خاک و کیفیت آب قابل توصیه می باشد.

کود مورد نیاز:

استفاده از کودهای شیمیایی بر اساس توصیه های آزمایشگاه و پس از تجزیه نمونه های گیاهی و خاک انجام شود. کود های فسفره و پتاسه در زمستان و به صورت چالکود و کود های ازته در بهار و در چند نوبت همراه با آبیاری مصرف می شود توصیه عمومی کود برای انگور ۶۰۰ کیلوگرم در هکتار سولفات آمونیوم، ۴۰۰ کیلوگرم سولفات پتاسیم، ۱۰۰ کیلوگرم در هکتار سولفات روی، ۱۵۰ کیلوگرم سوپر فسفات تریپل می باشد مصرف کود دامی در این منطقه با توجه به فقر شدید خاکها از حیث مواد الی کاملاً ضروری است بهتر است کود

دامی نیز همراه با کود های فسفره و پتاسه بصورت چالکود و به میزان حداقل ۲۰ تن در هکتار استفاده گردد با توجه به قلیایی بودن خاکهای منطقه بهتر است انواع اسیدی کودهای شیمیایی به تاکستان ها داده شود . در خصوص مصرف سایر کودها به شرح ذیل عمل گردد:

۱- منیزیم (۱ تا ۲ کیلوگرم برای هر بوته به صورت خاکی و یا محلولپاشی نیم کیلوگرم سولفات منیزیم در صد لیتر آب) ۲- بُر (اکسید برسالانه به میزان سی گرم برای هر بوته به صورت خاکی) ۳- آهن (۱۵۰ گرم برای هر بوته) .

هرس:

زمان مناسب هرس در منطقه سیستان بهمن ماه می باشد بهتر است در هنگام هرس به توان گیاه در تولید محصول با کیفیت مناسب توجه شود و تعداد شاخه و جوانه متناسب با شرایط رشدی و فیز یولوژیکی گیاه باشد نحوه هرس بسته به نوع تربیت متفاوت است. به طور کلی پس از شکل گیری تاکها متناسب با نحوه تربیت در نظر گرفته شده هرس شاخه ها از بالای جوانه ششم توصیه می گردد. قطع شاخه باید درست از بالای آخرین جوانه انجام شود و از باقی گذاشتن ناخنک پرهیز شود.

علف های هرز :

با توجه به دائمی بودن گیاه انگور بیشتر علف های هرز مستقر شده در باغات انگور از نوع دائمی شامل پنجه مرغی خار شتر، ادیار سلام، جغجغک و نی می باشد. جهت کنترل باریک برگها می توان از علف کش ستوکسیدیم (نابو اس) به میزان ۳ لیتر استفاده نمود. جهت کنترل توام گراس ها و پهن برگ ها باید به صورت هدایت شده از علف کش گلیفوسیت (رانداپ) به میزان ۸ لیتر در هکتار همراه با ۸ کیلو گرم در هکتار سولفات آمونیوم استفاده نمود. این علف کش به صورت هدایت شده استفاده شده و از پاشش آن بر روی بوته های انگور جداً خوداری شود. لزوماً از بوم های حفاظ دار استفاده گردد.

آفات و بیماریها :

از جمله آفات شایع انگور در منطقه سیستان می توان کرم برگخوارخوشه خوار انگور، موریانه و ملخ را نام برد. چون کرم خوشه خوار انگور اغلب به تاکستانهایی که فاقد داربست بوده و موها به شکل گسترده روی زمین یا پشته ها باشند، حمله می نماید. جهت کنترل زراعی آن ۱- احداث باغ به صورت ردیفی و در روی داربست موازی، ۲- هرس هر ساله مو برای جلوگیری از تجمع شاخه های

دستورالعمل فنی محصولات

اضافی، سوزاندن علف‌های هرز و برگ‌های خشک در پاییز، شخم عمیق و استفاده از یخ آب زمستانه برای از بین بردن شفیره‌های زمستان گذران آن می تواند صورت گیرد. جهت کنترل شیمیایی نوبت اول سمپاشی در مرحله غنچه و قبل از باز شدن گلها نوبت دوم زمان غوره و نوبت سوم در شروع آبدار شدن میوه با استفاده از سموم دیازینون ۱/۵ در هزار و تری کلروفن ۱/۵ در هزار (دیپترکس) می تواند صورت گیرد.

موش ها از مهمترین جوندگان زیان آور باغ انگور در منطقه می باشند .

روش های متفاوتی را در کنترل آنها می توان بکار گرفت در زمستان می توان از طعمه های خشک مثل بذر خربزه آلوده به سم فسفر دوزنگ و در تابستان از طعمه های تر مانند خیار و پوست هندوانه خرد شده آغشته به فسفر دوزنگ به میزانی طعمه ها زیاد تغییر رنگ ندهند و تیره نشوند با استفاده از قرص های فوستوکسین نیز میتوان با آنها مبارزه نمود. در تمام این موارد می بایست از دست کش استفاده شود. برای کنترل موریانه ها آنها از سم لیندین و یا سوین دو در هزار بصورت محلول پاشی و یا بصورت گرد پاشی می توان استفاده نمود.

سفیدک دروغی انگور (کرکی):

سفیدک داخلی (دروغی) یکی از بیماریهای بسیار رایج تاکستانها بوده و در سالهایی که میزان بارندگی و دما بالاتر است، میزان خسارت ناشی از این بیماری نیز بیشتر می باشد.

- مدیریت های زراعی موثر در پیشگیری: جلوگیری از جمع شدن آب راکد در تاکستانها، از بین بردن اندامهای سبز (شاخه های جانبی، جوانه و برگ) خیلی نزدیک به زمین، حذف بقایای گیاهی موجود در سطح زمین در فصل پاییز جهت از بین بردن مکان های زمستان گذرانی عامل بیماری.

- جهت کنترل شیمیایی میتوان از متالاکسیل توام با ترکیبات مسی یا فولپل استفاده نمود، همچنین سم متالاکسیل مخلوط با مانکوزب و اکویشن پرو تاثیر خوبی در کنترل بیماری مذکور دارند.

سفیدک پودری (سطحی) انگور:

سفیدک پودری انگور بیماری بسیار شایع و رایج است یک روش بسیار ساده جهت پیشگیری از توسعه بیماری عبارت از هرس اندامهای سبز بمنظور انجام عمل تهویه و استفاده درخت از نور کافی خورشید می باشد. با توجه به اینکه عامل بیماری غالباً درون جوانه ها زمستان گذرانی می کند، بنابراین لازم است تا اولین سمپاشی به محض باز شدن جوانه ها آغاز گردد و سپس در طول دوران رشد و نمو تکرار گردد. بمنظور کنترل شیمیایی این بیماری میتوان از سمومی مانند گل گوگرد، بنومیل، ایکوفلوآنید و یا دنیوکاپ استفاده نمود.

بیماری سرطان گالی مو:

نشانه های بیماری بصورت تشکیل غده در محل طوقه یا رشد برآمدگیهای متعدد در اندازه های مختلف و مستقر بر روی خطوط مستقیم خودنمایی می کند.

جهت کنترل به هنگام احداث تاکستان، باغداران باید سعی کنند که فقط از نهالهای کاملاً سالم و عاری از آلودگی استفاده نمایند و در صورت بروز هرگونه آلودگی ، نهالهای آلوده را ریشه کن کرده و بسوزانند.

برداشت :

زمان برداشت انگور در این منطقه اوایل خرداد است در این زمان به اندازه کافی رسیده و بازار پسندی لازم را دارد بهتر است از جعبه هایی به ابعاد مناسب که عاری از آلودگی باشد استفاده شود ، سعی شود برداشت انگور در ساعات خنک روز انجام شود و میوه چیده شده بلافاصله به محل سایه دار منتقل گردد.